

۱۵ تشرین ثانی ۱۹۱۷

سای: ۱۹۶

برنجی سنه

کتابخانه
۱۲۵۶

علم، صنعت و اخلاق دار الفقهی مجموع

سرکاجیده « اوخ » دبه کوزلرئی آجیدی، شهرک ناکوبکنده، باچی وریدیک کوبریی یاواش یاواش کیدی. اسکدار واپورینه بر بیلت آلدی. کوزمهته به چقدی. هوا، حقیقه چوق، یک چوق کوزه لدی. باجاک جیه لردینی قاپ قالدو دومانلر اچیدن غیز، بیاض مارملی سورولری کیرله نهن کیدور، قوب مایه ده کیزک اوزنسانده « قیزوله سی » کوبو کدن بر آله وکی یارلوریدی. جای آفندی آلهی سنده، هر کون استانبوله سیاحت استبدیک حالد هوز بورایه کیتدیکنی دوشوندی. عیبا ایچی ناسلدی ؟ کیم یاپدیرمندی ؟ اچنده شیمدی نه واردی ؟ یاپیلدینی زمان استانبوله لودوس آسمز میدی ؟ دهاا بوله بر جوق سواللر فعال ذهننه هجوم اشدی. « بوکون شورایه کیدم . حقیقی آکلایام ... دیدی . واپور اسکله به یاناشنجیه قادار سیاحت یلاتنی فوردی. قارادن حرم اسکله سته کلچک، اورادن صانداله ییزقوله سته چیقاچقدی. اما، دالمین دالمین، اجدیدن قارنی بارینه کیدن سوغانی کیرکن کوزنبه نوحاف برنی ایلیددی . دوردی . قیزقوله سی فلان همن اونوئدی . باقدی، باقدی . باقدی .

— اولور ایش دکل ...

دیدی. براز قارانتجه، غیز، کیتیش بر مارانغوز دکانی... اچنده نرح فرح فرقاق، بوس قارا بیتی، شیشمانجه بر آدام ... آئنده کیر، چالیشورودی؛ فقط بیاض مرمردن بوبوک، نازین برترزهاک اوکئده! جای آفندی « آلدانایام. » دبه کوزلرئی اوغوشدوردی. دقتله باقدی. خابر. تزکاه مرمر ددی ! « بجبا بیاضه بو یانیش قلاصدن ؟ » شه می تکرار ذهنی پولاندوردی. باقدی. باقدی. هیچ مرمردن دوغراماجی، مارانغوز تزکاهی اولور میدی ؟ اولور سه... مطلقا بونک خصوصی برسینی واردی ! جای آفندی مرمرک قلاصدن جوق بهالی اولدینی دوشوندی، باشی، صافانی قاشیدنی. هیچ شه بوق بوراسی آسکیدن یاپوزاجی، یاعلیجی دکانیدی. صوکرادن کلن بو مارانغوز مرمر تزکاهی حاضر بولش اولاجقدی. کولدی. « تبیل حریف ! ددی، کیم بیلر نه قادار کیر بوزدی. هیچ مرمر اوزندنه چالیشیری ؟ » بردن نصیحت دامارلرینک قاپاردینی دودیدی. هر شیک بر اصولی، بر قاعدیمی واردی. اصوللری، قاعدلری یوزانلرک ضرر کوره چکار ی عقددی. دورامادی. غیر اختیاری دکالک آچیق قاپسندن کیردی.

« نهوار ؟ » کئی کدینسه یاقان مارانغوزه صوردی :

« سن بودکان یکن ملودتک، دکلی ؟

— خابر .

— جوانی آلتجه تکرار صوردی :

— ایسترسک آسکیدن ملوت، فقط سندن اول بوراده برعلیجی اوطوروردی، دکلی ؟

— خابر .

— اوله ایشه بر بوزاجی ؟

— خابر .

— یاکیم اوطوروردی ؟

— هیچ کیسه ... بودکان بن کندیم یاپدیرم .

— نهی بو مرمر تزکاه بوراده نه آریبور ؟

— بن قویدوردم .

جای آفندی کوزلرئی آجیدی. مارانغوزه دهاا کسکین بر دقتله باقدی :

— سن دلپسک، اوغلم !

— دیدی .

— خابر .

— عقلی بر آدام مرمر اوزنده کیر اویناتیری ؟

— چون اویناتسین ؟

— قنقارا کسری قاپار . هم مرمر بوزلور، هم کسر ...

— بن هیچ کسری قاپیرمام .

— قاچ سنهک مارانغوزسک ؟

— بکری سنهک .

— قاچ سنده مرمر تزکاه اوزنده چالیشورسک ؟

— اونیش سنه وار ...

جای آفندی تزکاه یانلاشدی. مارانغوز کولور، بوس ییلرینک اوستنده شیش یانلاری آلماک یی قیزلورودی .

— اونیش سنده هیچ کسریکی یاکلنقله قاپیرمازکی ؟

— قاپیرمام .

— قنقارا ... بردهم جق اولسون ...

— بردهم جق اولسون قاپیرمام . ایسترسهک کل، باقی ...

جای آفندی جیبندن کوزلکی چیلاردی. طافندی. باقدی. باقدی. عیلا مرمر تزکاهک سطحده خفیف بر چیزکی ییله یودتی. صوکر مارانغوزه دودیدی. سندن طیر ناعنه قادار آچمه سورودی. هیچ اولادکی بر آدامه بکزمه دودیدی. تکرار صوردی :

— شیمدی به قادار هیچ کسریکی یاکلش وورمادک ها ؟

— کوربورسک ایسته ...

— نامل اولور بو ؟

— چونکه بن برنی اوستام . ووراجم بری آیه کورورم .

هیچ یاکیلمام. آلمک مهارته امنیم واره اولک ایچون تزکاهی مرمردن یاپدیرم .

جای آفندی دایمانادی :

— اوغلم، بوسک آئندهک مهارتکدن دکل !

— دیدی .

— نه نهن ؟

— دوشونجه سز لککدن ...

— دوشونجه سز لککدن ی ؟

— اوت .

مارانغوزک قالین سراه قاشلری چالیدلی. کسری مرمر تزکاهک اوستنه یواشجه برقدی. صوراتی بوروشدوردی. خاتری آتدیران بر طولره جای آفندی به صوردی :

— نه بیلدک ؟

— نهن ییله بکیم ؟ براز دوشونجهک اوله هر وقت بوقادار دقتل کیر اولانامازسک .

— بنم دوشونجهم اولادینی نه بیلورسک ؟ نه اولسه بن کسریم

ایندیرهک بری یاپیرم . هیچ شاشیرمام . بر « سنعتک آویم »

هایدی یاقلم « کوه زهک یتر ... چک آرایاکی ایشکه ...

....

جای آفندی فنا حالده بوزولدی. کندیسه طانیل طانیل قونوشورکن حقیقی ایشدنجه حریف بردانه ده کیتوب قالا لاشیمی فنا حالده جاتی صیقیدی. کوزلکینی چقارمه وقت بولامدن، کوس کوس اکنه باقارک دکادن چقدی. سنعتک آری ها... « کیدی بودالاسی... دبه دیلرینی صیقیدی. باشی صالادی. هر حافهک سببی آراق اوند برملدی. بودانی سببه ده، حق بالادت خادناک بالدت موضوعلرینه کوسرتوب قبول ایدیرمک دیکر برعلتیدی. ایسته بواحق، دوشونجه سز لککنک نتیجه می اولان « یاکیلماز دقت » آلمک مهارته عطف ایدیبور. دوشونجه سز لککنی کندی بیچون بر « مریت » صابورودی. خیزله دودنی. ایسته باشلایان دبیز مارانغوزه قاپسندن هاپقیردی :

کوره جگدی. بونک ایچون استانبوله بچمیدی. دوغری آت یازارنده کی حاجی حسینک خانه کینیدی. تیزجه بر اودا کیرالادی. کیمچا بی اسکدارده کچیره جگدی.

مشهور مارانغوز علی اوستانک اویته کچ کلک عادتیدی. فاییدن کیرنجه دوغرو سوغرایه اولغوروردی. بو آقام سوغرائک باشنه چوکیمیه شاشیردی. قاریسته:

- خابر اوله، دیدی. بونوزی نره دن آسدی؟
- سکا صورمالی؟
- نه دیک؟
- بوکون سن کونده ردک.
- حاشا...
- حاشای؟
- !...

قاریسی مرحوم آسکی قاسم پاشا امامنیک اووه ی قیزیدی. پک چاپوق حدتله بیردی. نه بقیه قیرمزی اولدی. آلاغری کیشین فالچا لیه دایادی. یوزنی ایگر بلندی:

- حاشا، ها؟
- !...
- وای، دیک بن بونی چالدم، ها؟
- بيلم.
- دوستمی کونده ردی؟
- اونده بيلم!
- کوندوز کوندردک، شیمیدی اونوتوب لانی چقار یورسک؟

علی اوستا:

- بن هیچ بریشینی اونوتام.
- دیدی.

— هایدی اوران بوناق، سنده... جاماشیر یقییوردم.

برآدام کلدی. «مرمر تزکاهی علی اوستانک اوی بوراسیی؟»

— دیدی. «اوت» دیدم. «غله بو یوزنی کوندردی.» دیدی.

بنده آلم.

- ناسل آدمادی؟
- بنی ناعمره باقار صانیورسک ها... کورمدم بيله.
- سسی ناصرلیدی؟
- بنی ناعمرمک سسی ایشید بر صانیورسک ها... والهی ایشتمدم.
- ؟
- !

قاری قوجا بوقوزی یوزندن کوزمل بر قارغا ایتدیلر. علی اوستا بونقیس قوزین دکل، او بر یغکلردن بيله آغیرنه برله قوامادی. عجباً بوقوزی قیم کوندردمیدی؟ مرصافندن چانایا بچمیدی. بویسه اویخی بارقی داغیشی ایچون بر بوکومیدی؟ قهوسنی، چوبوغنی ده ایچمیدی. عمرنده ایلک دهمه اولوق اوزره اوکیجه اویقوسی قایمیدی. صباحه قادار او یویمادی. قاریسی حالا اونی اونوتقانقله ایتام ایدییور، «بونامشک آلول، کیت کشدیک یابوی بو یوکه اوقوت.» دیبوردی. صباح غازی قیلما دن کانه ایتدی. کیشکری آچیدی. اوقادار داغیتدیکه. کوشمده کندیسی کوزتله بنی جانی آفندی بیله کورمیدی.. میخانیک بر سکون یله کسری آله لیدی. دوشن قالان ایینی مرمر تزکاهنک اوستنه قویدی. جانی آفندی آجیق قایدن اونک داغیتلنه باقارق کولای سوردی. زولایلیک علی، فکری هب دون آفشامی قوزیده ایدی. «کیم کونده ردی، یازبی، کیم کونده ردی، کیم اولایلر؟»

— اوستا، یارین دقتایت، کسریکی تام برسته یایشید بر اما یا بفسک. مرمر تزکاهی قیراجسک...

.....

جواب بکلمیدی. همین پورودی. قاریشیک سوغاقه صابدی. برر جوراده کی دکانله کیردی. مرمر تزکاهی مارانغوز داتر بر جوق معلومات طویلا دی. استانبول مشهور علی اوستا اوله بنی اوکره میدی. والده عتیق بوستانه بیتیسه قیرمزی آتیی یویالی، نلک قانی، یدی نورمزی اوده اولغوروموش. یکی اویش. کنج بر قاریسی وارمش... بونون قوموغولی اونک آلدکه ماروق مدح ایچکده منفادیلر. داهایا عمرنده پاکشیر برچیوی ووزر مامندیر. کسرینه کوه نیر. استانبوله آتیی بولغاز. فرنگستانده بيله اونک کی مرمر تزکاهده ایتله بنی بر مارانغوز بوقش. «دیورلدی. جانی آفندی هبسه، ایچندن «یارین سز اونک مرمر تزکاهی کورورسکیز.» دیرکن، طیتندن: «دوغرو، دوغرو...» دپه بایکله سالادی. داهایا اوکیله ائی زمان واردی. علی اوستایه مرمر تزکاهی اچمدر برقی ایچون ناصارلادی بیلانی دوشونه دوشونه یی جامک آلولسته کیدی. بوشونجه سز حریفی بر دقینه جق دوشوندرمک کایدی؛ جانی آفندیکن بر جوق تجربه سی واردی. اوقاچ بر دوشورنجه آک بوبوک بردتی. انلاس ایتدیردیکنی دینی کی بیلیدی. بونجه بر لدن بر دانه سی بوشونجه سز حریفده فکر اولایارق، اوکاده بو حقیقی زورله قبول ایتدیرمکیدی. یلاخی ذهننده تاملا نیجه جامع آلولسک قاریشیمنده کی نصایه کیردی. کسپلش، یوزولش قوزولدن بر دانه ساین آلدی. چراک آله ووردی. موسقونلنک فرونه کچدی. بر قوزونی قاچ ساعتهه قیزار تاپیله کینی صوردی.

— ایکی ساعتهه...

جوانی آلتسه همین برده بوبوک طوبراق قاب آلدیردی. قوزونی فورونه آلدیردی. کندی دکانک کیری کچکته باصلاندی. قیصا چوبوغنی دولدوردی. تام ایکی ساعت اوراده، صبر طاشی کی سنی چقارمادن چوبوغنک دومانی سی سیرایتدی. قوزی پونجه بر حال بولموردی. قانی آله ووردی. اوکه کچدی. چاروش درمسه جیان بوقوشی طیرمادی. والده عتیق بوستانی بولدی. بوستانه بیتییک نلک قانی، قیرمزی آتیی یویالی اوی کورونجه:

- هاه ایشنه بوراسی...
- دپه پورودی. طوقانی یاللی. ایچر دن ایچنه، شرت بر قادی-سی:
- کیندر او، باقام، کیندر او؟
- دیدی.
- بن.
- سن کیمسک آلول؟

— بوراسی مرمر تزکاهی مرانغوز مشهور علی اوستانک اوی دکلی؟

— اوت.

— اوستا بوقوزی قیزارتدی. کوندردی. آله.

قانی یازیم آچیلدی. قاین، بیاض، جیلیق ایکی قول داهایا بیاض آلدیله قوزو قانی ایچری آلدی. عیجول برشینه حدتانه کی سنی قانی قیزی خیزله چارپارق قایدی. جانی آفندی کولمادی؛

«یارین مرمر تزکا...»

آلاغری اغوشدوردی. کوزلی، اصابت ایتیمش مدهش برملوقات کی روزکاری سورانه چارپان، آلاقی قاپنک اوستنده کی سیلیک رقه قایدی:

— بیدی، بیدی...

دپه باشی سالادی. صاحبین ایرکندن مرمر تزکاه کیریلیدی

ترکینک بوتون آثار ادبیہ نہ ولو کہ یک سطحی برنظر
عطف ایندیکمز زمان بیلہ کنڈینسک ، زمانتک اولادی
صفیلہ کنڈی عصریک الہ یویوک شاعر و محرر لری آرسندہ
یویوک بر موقع ادبی صاحبی "دلنای" و تورک مشیری آرسندہ
الیالید بر موقعی محافضہ ایڈہ جکئی تسلیم اجمہ مک قابل
تذکرہ [۱۶] .

خسته، يك بعض اقصای، بالحاحه ودرلن « Verlaïne »
مه‌ترلیق « Materlink » وسائرد، قاداتلرك بك خوشنه
كرددی . هله « مشاق‌العشاق » ابی برترجه ايله فرانسزجه
نقل ایدیلسه ، مذکور محررلرك آناری آراسنده بك‌ده فرق
ایدله‌مزدی .

پک چوق زمان اول بر مجموعه ده نرکسینک آئیده کی
شعرلرینی کورمش وترجه ایلشدم. هر نه قدر شیعدی اسلاملرینی
تخطیر ایده میورسم ده خوشمه کیندلکری ایچون یورابه درج
ایندم [۶]:

سوز کیم زبانه کلن کویا زبانه در .
 بن عاشقم سوزم ده نیم عاشقانه در .

قورقارم جنتدهده عاشق راحت بوليه
اوکره نوره شموه خوبان استانبولي حور

جوان ایلمر فلک طفلی جوانی پیرزال ایلمر
نه حاتدر هلالی بدر اندر بدری هلال ایلمر

ترکینک «خمس» سنی قاریشدر برکن عقلمه ایثالیان محوری
«مارینی» (Marini) «۱۵۶۹ - ۱۶۶۵» و اونک نامنه نسبت
ایذیلدرک بر زمائل آروپاده پک جوق طرفدارلر قازاغش
اولان «مارینیزم» مسلکی کلدی. آلمانیاده ایکینجی سئازی
مکتبیه فرانسهده «رابوییه» Rambouillet، اولتک مذاوملری
بو مسلک ادبیاته تطبیق صورتیه خلق آراسنده تعمیمنه
حالمیشلردر. هره قدر مارینیک کنج بر معاصری اولان

[۱] دوكتور صفوت بك آثارىي شقيد اينديكى نورك و عجم اداسك مان بوتون اشعارىي نظماً ترجايدار بوتلر اوغفر صادق اولدورجه مكميلدركه اصلايرئىكى لطائف و فئسلسيله افاده و مغلوب اولان تأثير يدعى بالغاً ما بالغ افاده ايدرلر . بز مذكور بيتلرئىن اوچونك اصلايرئى بولهرق درج اينتكدهده ، بوقاريدكه ذكىرئىن چغن مرهيدئن آئنى اولاسى ملحوظ بولونان درذئىي سنك اصافى بولامادىغىزئىن ، حلف

[۲] رشاد «اسلاف» ۱، ۱۰۶: «اسلاف اینده ادیانک انشاء نثر قسمنده حائر اقتدار فوق العاده اولان اعاطلندن بریده ترکیبی زاده محمد افندی درکه مقدما ترجمه حالی یازیلان ویسی یامنادل ویاکه حق تعبیر چیتله آکا راجه در .»

دیه دوشونو بوردی. قالدیردینی کسکین، فالین، آغیر کسری جات ناداق
ایندیرنجیه کوزلی آپسیدی. آل قادار بر مرمر بارچاسی ترکاهدن
قویغوش، بره فیلامندی. عینی زمانده آوقاسنده کی قایدن بر سن
ایندی :

— کچھ مش اریسون اوستا !

! . . . ? —

— دوندى. دون قوودىنى كوجوك اختىبارى كورونجه بوتون
بوتون شاشىردى. جان افندى سوردى :

— هانى صنعتك اريدك ! نه اولدى بولمە

...

زوالی علی اوستا آخرین آچامادی . صاب صاری کسبیدی .
دودانلری تیره یوردی . او وقت حاجی آفندی دوشونجه میلک نتیجه سی
اولان دقتی بوآنه قازار کتیبسینه برضیت سایان بوآمه آجیدی .
— آرتق دوشونه ، دیدی ، اوفوزی بن کونده ردم .

?

— أوت .

— ۛۛ ۛ؟

— سینه سراز دوشه ندورمك انجون ...

صوگرا اوستندی، اوکاء آباق اوستند، انسالک «دوشون
برحوان اولدوغنی، دالینقله بعضاً دقت خاصه سی قایب ایتدیکنی،
«یا کمالاز، کسکین بردت «ک صرف «دوشونجه میز حیوانلر «
مخصوص برخصت صایلاجنی اوژون اوزادی به آکلاتدی. قایدن
سقارکن :

— هایدی او غلم، دیدی، دنیانک نظامنی بوزمغه قالعما، مارانغوزک تزکاهی قالاصدن اولور. شیمیدی قیردیغک شو مسرمری همن قالدیر. برینه اختاب بر تزکاه قوی!

• • •

بر ساحت صوگرا جانی اُنندی حرم اسکله‌نک قویو لاجورد
دال‌الزنده سالانان کهنه بر قایقه پنبوردی، دون کیمکه قرار و بر دیکی
« قیز قولسی » نك نهیه ده‌کیز اورنانه بایلدیغی کشف ایدجک،
معلنان بونکده اصل سببی بولاجقدی ! اما بوضاح ایرکندن فاذانک
رسته « دقتک حقیقی » اوکره ته‌بیلدی ایچون اوقدار نموندیکه ...

عمر سيف المديوم

ادبیات و تاریخ

نوکسی

— کتب: صاسدن مایعد —

«عشاقی زادہ، ایلمہ شیخی، ترکیمنک قدرت ادبیہ سنی شوطرزدہ
افادہ اندسورلر :

حیات تازه و پردی فن خط و شعر و انشایه

مسیح آسا شمد نرکسی معجزہ کویا